

JEDNOLITOŚĆ STOSOWANIA PRAWA KONKURENCJI UNII EUROPEJSKIEJ PRZEZ ORGANY I SĄDY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Kamil Dobosz

MONOGRAFIE

Wolters Kluwer

JEDNOLITOŚĆ STOSOWANIA PRAWA KONKURENCJI UNII EUROPEJSKIEJ PRZEZ ORGANY I SĄDY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Kamil Dobosz

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Praca naukowa finansowana ze środków budżetowych na naukę w latach 2013–2018
jako projekt badawczy w ramach programu pod nazwą „Diamantowy Grant”

Stan prawny na 30 kwietnia 2018 r.

Recenzent

dr hab. Anna Piszcz, prof. UwB

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne

Cudzysłów Dagmara Wachna

Łamanie

Wolters Kluwer Polska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-576-0

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Przedmowa.....	15
Rozdział 1	
Prawo konkurencji Unii Europejskiej a jednolitość jego stosowania	19
1.1. Wprowadzenie	19
1.2. Zakres i założenia pracy.....	23
1.3. Uzasadnienie wyboru tematu monografii.....	30
1.4. Cele i metody badawcze oraz wskazanie hipotez badawczych	32
1.5. Trudności badawcze	38
1.6. Podsumowanie	39
Rozdział 2	
Jednolitość – próba definicji.....	41
2.1. Zgodność, spójność, jednolitość a skuteczność.....	41
2.2. Wnioski.....	54
Rozdział 3	
Jednolitość w zmodernizowanym prawie konkurencji Unii Europejskiej	59
3.1. Uwagi wprowadzające.....	59
3.2. Jednolitość stosowania prawa konkurencji Unii Europejskiej po wejściu w życie rozporządzenia nr 1/2003	62

3.3. Przeniesienie ciężaru wykonywania unijnego prawa antymonopolowego na organy krajowe.....	66
3.4. Pozycja krajowego organu konkurencji w świetle art. 35 rozporządzenia nr 1/2003 jako przyczynek do dyskusji o zasadzie jednolitości oraz zasadzie skuteczności.....	68
3.5. Ekonomizacja prawa antymonopolowego a jego jednolite stosowanie	71
3.6. Reguły podziału zadań oraz kompetencji pomiędzy Komisję a organy krajowe.....	77
3.6.1. Przesłanka wpływu na handel a granice stosowania prawa unijnego.....	79
3.6.2. Kryteria przydzielania spraw o wymiarze unijnym Komisji i organom krajowym.....	88
3.6.3. Równoległe stosowanie krajowych i unijnych norm antymonopolowych w kontekście reguły konwergencji	92
3.7. Podstawowe zagrożenia niejednorodnością przy publicznoprawnym wdrażaniu reguł konkurencji Unii Europejskiej	98
3.7.1. Brak mechanizmów weryfikacyjnych niespełnienia przesłanki wpływu na handel.....	98
3.7.2. Kontrola sądowa na poziomie krajowym a zasada jednolitości	101
3.7.3. Wiele organów, wiele rozstrzygnięć, wiele zagrożeń.....	103
3.7.4. Decyzje zobowiązujące a decyzje stwierdzające naruszenia	115
3.7.5. Aspekty proceduralne oraz instytucjonalne wpływające na jednolitość i skuteczność działalności organów konkurencji Państw Członkowskich.....	119
3.8. Rola Komisji Europejskiej w zapewnianiu jednolitości ...	122
3.8.1. Komisja Europejska jako strażniczka Traktatów ...	122
3.8.2. Mechanizmy współpracy Komisji i krajowych organów antymonopolowych.....	126
3.8.3. Współpraca z sądami krajowymi.....	131

3.8.4. Decyzje Komisji jako probierz dla jednolitego stosowania prawa.....	135
3.8.5. Mechanizmy ograniczania liczby postępowań antymonopolowych	139
3.8.6. Decyzje negatywne i ich wpływ na jednolitość	144
3.9. Rola Europejskiej Sieci Konkurencji	146
3.9.1. Umieszczenie Sieci w modelu antytrustowym a alokacja spraw	146
3.9.2. Rosnąca rola Europejskiej Sieci Konkurencji.....	151
3.9.3. Wymiana informacji jako instrument zapewniający jednolitość oraz skuteczność.....	154
3.9.4. Akty przyjmowane w ramach Sieci	158
3.10. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w służbie jednolitego stosowania unijnego prawa konkurencji	161
3.10.1. Rola Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zapewnianiu jednolitości <i>in genere</i>	162
3.10.2. Rola Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zapewnianiu jednolitości <i>ad casum</i>	164
3.11. Wnioski.....	167

Rozdział 4

Prywatnoprawne a jednolite wdrażanie reguł konkurencji	171
4.1. <i>Private enforcement</i> – jednolitość przed harmonizacją...	173
4.2. Dyrektywa jako instrument ujednolicający.....	180
4.2.1. Harmonizacja przepisów prawa materialnego.....	182
4.2.2. Prejudykat – skuteczność, komplementarność, jednolitość	187
4.2.3. Ekonomiczne aspekty postępowań cywilnych	189
4.3. Dążenie do spójności.....	193
4.3.1. Spójność w cywilnym paradygmacie systemu antymonopolowego.....	194
4.3.1.1. Przekazywanie Komisji wyroków sądów krajowych	195
4.3.1.2. Udział organu w postępowaniu odszkodowawczym	197

4.3.1.3. Niezgodność w zakresie podstawy prawnej	198
4.3.1.4. Brak ujednoczenia instytucji powództw grupowych.....	200
4.3.1.5. Brak kanałów przesyłu informacji między jurysdykcjami krajowymi.....	201
4.3.1.6. Sądy, sędziowie a jednolitość stosowania prawa konkurencji Unii Europejskiej	202
4.3.2. Spójne wykonywanie reguł konkurencji w ramach <i>public</i> i <i>private enforcement</i>	203
4.3.2.1. Ograniczony zakres prejudykatu w ramach jednej jurysdykcji.....	204
4.3.2.2. Rozstrzygnięcia krajowych organów konkurencji w ujęciu transgranicznym	206
4.3.2.3. Sprawa unijna a krajowa – implikacje rozbieżnych kwalifikacji prawnych	207
4.3.2.4. Krajowy organ konkurencji przed sądem innego Państwa Członkowskiego jako <i>amicus curiae</i>	208
4.3.2.5. Ujawnianie dowodów	210
4.3.2.6. Koncepcje publicznego prawa konkurencji w sporach cywilnych.....	210
4.3.2.7. Środki zabezpieczające i tymczasowe	212
4.3.2.8. Powództwo o ustalenie istnienia stosunku prawnego	214
4.4. Wnioski podsumowujące.....	215

Rozdział 5

Zachowanie jednolitości orzecznictwa – przekrój zagadnień problemowych

5.1. Uwagi wprowadzające.....	221
5.2. Konkretny problemy stosowania unijnych reguł antytrustowych	224
5.2.1. Współpraca Komisji Europejskiej z sądami Państw Członkowskich.....	225
5.2.2. (Nie)stosowanie prawa konkurencji Unii Europejskiej w Państwach Członkowskich.....	229

5.2.3. Stosowanie prawa konkurencji Unii Europejskiej w sprawach <i>stricte</i> krajowych	239
5.2.4. Zasięg geograficzny naruszenia a treść decyzji organów krajowych.....	243
5.2.5. Zasada ekstraterytorialności a organy i sądy Państw Członkowskich.....	260
5.2.6. Krytyczny przegląd postępowań w sprawach Visa oraz MasterCard.....	265
5.2.7. Rezerwacja pokoju hotelowego a sprawa antymonopolowa.....	270
5.3. Potencjalne zagrożenia dla jednolitości stosowania prawa konkurencji UE.....	278
5.3.1. Wyzwania współczesności w świetle <i>more uniform approach</i>	278
5.3.2. Prawo konkurencji a ochrona danych osobowych	288
5.3.3. Cele prawa konkurencji – możliwe rozbieżności przy stosowaniu prawa	292
5.3.4. Odmienności w krajowym prawie konkurencji a prawo unijne.....	302
5.3.5. Krajowe normy konstytucyjne a wzorzec unijny...	309
5.4. Implikacje dla jednolitości w kontekście zagadnień proceduralnych i ustrojowych.....	314
5.4.1. Prawo procesowe a (ponad)narodowe reguły postępowania dowodowego	314
5.4.1.1. Decyzje krajowych organów konkurencji w ujęciu transgranicznym a brak harmonizacji procedury.....	316
5.4.1.2. Akty niekończące postępowania antymonopolowego.....	317
5.4.1.3. Odmienności w zakresie prawa do obrony	321
5.4.1.4. Uprawnienia kontrolujących a pozycja kontrolowanych	323
5.4.1.5. Dywergencja w zakresie środków dowodowych	325
5.4.1.6. Instrumenty w postępowaniu Komisji i organów krajowych.....	327

5.4.1.7. Pisemne postawienie zarzutów	329
5.4.2. <i>Forum shopping</i> – zagrożenie dla unijnego prawa antytrustowego?.....	333
5.4.3. Wysokość kar jako czynnik dysharmonizacyjny...	335
5.4.4. Programy łagodzenia kar Unii Europejskiej i Państw Członkowskich	347
5.4.5. Decyzje zobowiązujące oraz ugody w Państwach Członkowskich a zasada jednolitości	353
5.4.6. (Nie)zależność organów ochrony konkurencji Państw Członkowskich.....	358
5.4.7. Współpraca pomiędzy krajowymi organami konkurencji a innymi krajowymi organami.....	366
5.4.8. Krajowe organy ochrony konkurencji a „superregulatorzy”	373
5.4.9. Sieci regulatorów krajowych jako odpowiednik Europejskiej Sieci Konkurencji	386
5.5. Wnioski podsumowujące.....	392

Rozdział 6

Zakończenie	397
6.1. Ogólne wnioski w zakresie stosowania unijnych reguł konkurencji.....	397
6.1.1. Konkretnie i potencjalne zagrożenia dla zasady jednolitości	398
6.1.2. Niewystarczające instrumentarium prawne	400
6.1.3. Niespójności w zakresie <i>private</i> i <i>public enforcement</i>	402
6.1.4. Niewyeliminowane zjawisko <i>forum shopping</i>	403
6.1.5. Dostępne środki zapewniania jednolitego stosowania reguł konkurencji Unii Europejskiej...	404
6.1.6. Słabości obecnego modelu antytrustowego	406
6.2. Postulaty.....	408
6.2.1. Zmiana metody ewaluacyjnej kryterium wpływu na handel.....	409
6.2.2. Podejście organów i sądów – uzasadnianie rozstrzygnięć i domniemanie	411

6.2.3. Dostęp do orzecznictwa w ujęciu formalnym i materialnym.....	412
6.2.4. Możliwości sprawcze Komisji Europejskiej.....	414
6.2.5. Harmonizacja przepisów proceduralnych.....	416
6.2.6. Gwarancje niezależności krajowych organów konkurencji jako gwarancje jednolitego stosowania prawa.....	418
6.2.7. Dalszy rozwój prywatnoprawnego paradygmatu..	419
6.2.8. Postulaty w zakresie ekstraterytorialnego wykonywania reguł konkurencji Unii Europejskiej.....	421
6.2.9. Sądy i sędziowie a jednolitość stosowania prawa konkurencji Unii Europejskiej	422
6.2.10. Słowo końcowe.....	424
Wykaz aktów prawnych.....	425
Wykaz orzecznictwa.....	431
Bibliografia.....	443

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2014/104/
UE lub dyrektywa
odszkodowawcza
- KPP
- rozporządzenie
nr 1/2003
- Traktat lub TFUE
- TUE
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z 26.11.2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego, Dz.Urz. UE L 349, s. 1
 - Karta Praw Podstawowych, Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 389
 - rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z 16.12.2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu, Dz.Urz. UE L 1 z 2003 r., s. 1
 - Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47
 - Traktat o Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 13

Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

- ECLR
- EPL
- EPS
- CLJ
- CLR
- CMLR
- European Competition Law Review
 - European Public Law
 - Europejski Przegląd Sądowy
 - Competition Law Journal
 - Competition Law Review
 - Common Market Law Review

iKAR	- internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny
JECLP	- Journal of European Competition Law & Practice
PiP	- Państwo i Prawo
WC	- World Competition
YARS	- Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies

Inne

AGCM	- Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (włoski organ konkurencji)
CAT	- Competition Appeal Tribunal
CBOSA	- Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, http://orzeczenia.nsa.gov.pl
CMA	- Competition and Market Authority (brytyjski organ konkurencji)
ECN, Sieć Organów Konkurencji	- European Competition Network (Europejska Sieć Konkurencji)
ETPC	- Europejski Trybunał Praw Człowieka
KE	- Komisja Europejska
MFN	- most favoured nation (klausule najwyższego uprzywilejowania)
MIF	- multilateral interchange fee (opłaty)
NCA	- national competition authority (krajowy organ konkurencji)
NRA	- national regulatory authority (krajowy organ regulacyjny)
OFT	- Office of Fair Trade (brytyjski organ konkurencji przed reformą)
SA	- Sąd Apelacyjny
SEPs	- standard-essential patents (patenty konieczne do spełniania normy określonej przez organizację normalizacyjną)
SOKiK	- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
TS, TSUE	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	- Unia Europejska
UOKiK	- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

PRZEDMOWA

W Państwa rękach znajduje się monografia stanowiąca efekt moich kilkuletnich badań naukowych poświęconych jednemu z rudymenarnych zagadnień w systemie ochrony konkurencji Unii Europejskiej, którym jest problematyka jednolitości stosowania unijnego prawa konkurencji. Analiza, przeprowadzona przez pryzmat praktyki decyzyjnej organów i działalności orzeczniczej sądów Państw Członkowskich, z uwzględnieniem wymiernego w tym zakresie udziału Komisji Europejskiej oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zogniskowana jest wokół meandrów funkcjonowania reguł konkurencji UE na poziomie krajowym.

Do dobrego tonu i zwyczaju akademickiego należy złożenie podziękowań tym osobom oraz instytucjom, wobec których autor książki odczuwa szczególną wdzięczność.

W pierwszej kolejności najserdeczniejsze podziękowania należą się mojemu Promotorowi w przewodzie doktorskim, Panu Prof. zw. dr. hab. Sławomirowi Dudzikowi z Katedry Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stała opieka i troska Pana Profesora, z właściwym wyważeniem surowości oraz wyrozumiałości, są dla mnie nie do przecenienia.

Bardzo dziękuję również Recenzentom w moim przewodzie doktorskim – Pani Prof. nzw. dr hab. Agacie Jurkowskiej-Gomułce z Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie oraz Pani Prof. nzw. dr hab. Annie Piszcz z Uniwersytetu w Białymstoku – których uwagi zawarte w recenzjach dysertacji doktorskiej pozwoliły mi dokonać szeregu

uzupełnień i modyfikacji. Niewątpliwie dzięki tym sugestiom książka zyskała w swoim wymiarze merytorycznym.

Należy podkreślić, że przygotowanie książki o takim zakresie złożoności problemowej nie byłoby możliwe bez wsparcia motywującego i finansowego ze strony Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, udzielonego w ramach programu „Diamentowy Grant”. Z tego względu składam kierownictwu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego serdeczne podziękowania. To właśnie zapewnione finansowanie umożliwiło mi odbycie szeregu wizyt studyjnych, staży, konsultacji naukowych oraz kwerend bibliotecznych w licznych instytucjach w kraju i za granicą, do których należały: Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji w Komisji Europejskiej w Bukseli, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, Competition and Markets Authority, Radboud Universiteit w Nijmegen, Universiteit Utrecht, European University Institute we Florencji, University of Glasgow, British Institute of International and Comparative Law w Londynie, University College London, a także Graduate School of Economics w Barcelonie.

W toku przygotowań publikacji miałem również, dzięki uzyskanemu dofinansowaniu, możliwość uczestniczenia, w roli prelegenta, tudzież słuchacza, w licznych krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, które odbyły się m.in. w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Częstochowie, Londynie, Kopenhadze, Budapeszcie czy Glasgow.

Żywię nadzieję, iż przeprowadzenie tak rozległych badań nad tematem jednolitości w unijnym prawie konkurencji przyczyniło się do opracowania monografii o wartości dodanej dla nauki oraz praktyki.

Jakkolwiek praca nad niniejszą publikacją była dla mnie realizacją pasji, to wiązała się z poświęceniami ze strony najbliższych. Z tego powodu chciałbym bardzo podziękować w szczególności mojej Małżonce, Marice Scheibe-Dobosz, za ogromne wsparcie w czasie przygotowania samej rozprawy, jak i jej wersji wydawniczej.

Zawsze wspierał mnie także w trudach ścieżki naukowej mój Tata, Piotr Dobosz, za co chcę Mu w tym miejscu bardzo podziękować.

Nie sposób nie wspomnieć też o mojej Śp. Mamie, Barbarze Dobosz, dla której – za ukształtowanie mojej osobowości – nie znajduję wystarczających słów wdzięczności.

Pragnę wspomnieć także postać mojego Śp. Dziadka, Stanisława Bednarskiego, który był i pozostanie w mojej pamięci autorytetem oraz wzorem najwyższej klasy naukowca.

Życzę Państwu przyjemnej lektury, która sprostą szeroko pojętym zainteresowaniom prawem konkurencji.

Rozdział 1

PRAWO KONKURENCJI UNII EUROPEJSKIEJ A JEDNOLITOŚĆ JEGO STOSOWANIA

1.1. Wprowadzenie

Warunkiem koniecznym rozwoju prawa Unii Europejskiej¹ jest korespondujący z nim, równoległy rozwój porządków prawnych Państw Członkowskich². Właśnie prawo unijne z krajowymi systemami prawnymi składają się na pojęcie prawa europejskiego, a nawet europejską przestrzeń prawną³. Relacje, jakie zachodzą w tym obszarze, ze względu na swój charakter oraz zakres wymagają wnikliwej analizy. Celem niniejszej monografii⁴ jest podjęcie tej tematyki w odniesieniu do jednolitości

¹ Nie da się uniknąć badania unijnego prawa konkurencji bez dostrzeżenia ram funkcjonowania całej Unii Europejskiej, która – jak się podnosi w literaturze – jest plurilateralna, jeśli chodzi o „system rządów, oparty na relacjach niehierarchicznych i wielopoziomowym, policentrycznym oraz sieciowym rządzeniu” – zob. A.K. Cianciara, *Wielobiegunowa Europa w wielobiegunowym świecie. Szansa czy wyzwanie dla systemu euroatlantyckiego?*, Warszawa 2012, s. 12.

² Z uwagi na fakt, iż termin „Państwo Członkowskie” jest także pojęciem występującym w Traktatach, ja również będę posługiwał się nim w konwencji traktatowej, jako pojęciem legalnym, pisany wielką literą.

³ W nawiązaniu do tezy wysuniętej przez A. von Bogdandy'ego w ramach referatu zaprezentowanego 19.05.2016 r. w Budapeszcie podczas XXVII Kongresu Fédération Internationale pour le Droit Européen (FIDE).

⁴ Niniejsza książka uwzględnia stan prawny na 25.03.2018 r.

stosowania prawa konkurencji⁵ UE. Na wstępie konieczne będzie wskazanie, na jakich filarach opiera się unijny system⁶ antymonopolowy, aby następnie przejść do bardziej szczegółowych rozważań.

Skuteczność prawa konkurencji sprzyja zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego⁷. Tej dziedzinie prawa przypisuje się rudymentalne znaczenie dla regulowania relacji gospodarczych między przedsiębiorstwami⁸, a także pomiędzy przedsiębiorstwami i konsumentami. Fundamentem normatywnym reżimu antymonopolowego Unii Europejskiej jest Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁹ oraz przewidziany w nim zakaz porozumień przedsiębiorstw, decyzji związków przedsiębiorstw oraz praktyk uzgodnionych, ujęty w art. 101, jak również zakaz nadużywania pozycji dominującej sformułowany w art. 102. Nie sposób nie wspomnieć nadto o art. 3 ust. 1 lit. b TFUE, który autoryzuje ustanawianie przez Unię Europejską reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego, przewidując przysługującą jej w tej dziedzinie kompetencję wyłączną.

⁵ Dla uproszczenia terminologii sformułowań „prawo antytrustowe”, „prawo konkurencji” oraz „prawo antymonopolowe” będę używał zamiennie, jako bliskoznacznych, acz niesynonimicznych; zob. szerzej: C. Harding, J. Joshua, *The Shape of Things to Come: Cartel Law in the Twenty-First Century*, Oxford 2010.

⁶ Mówiąc o systemie lub modelu odnoszącym się do ochrony konkurencji, mam na myśli całokształt unijnego prawa i polityki konkurencji, zarówno od strony podmiotowej, jak i przedmiotowej (w tym zakresie ujmując stosowanie i stanowienie prawa). Poza ramami tych pojęć można w szczególności wyróżnić inne obszary prawa, których związek z prawem konkurencji istnieje, lecz jest ograniczony. W tym kontekście zob. K. Dobosz, *Trudna relacja między prawem zamówień publicznych a prawem antymonopolowym na przykładzie art. 57 ust. 4 lit. d dyrektywy 2014/24/UE*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2017/12.

⁷ P.-C. Müller-Graff [w:] *Europäisches Organisations- Und Verfassungsrecht, Enzyklopädie Europarecht*, Bd. 1, Hsrg. A. Hatje, P.-C. Müller-Graff, Facultas 2014, § 9 pkt 66.

⁸ Przyjmuję na potrzeby niniejszej książki, że pod pojęciem przedsiębiorstwa będzie się mieścić także „związek przedsiębiorstw”, chyba że *in concreto* będzie wyrażona odmienna intencja. Termin ten będzie również traktowany synonimicznie do „przedsiębiorcy”, znanego w różnych polskich regulacjach, szerzej G. Materna, *Pojęcie przedsiębiorcy w polskim i europejskim prawie ochrony konkurencji*, Warszawa 2009.

⁹ Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE C 202 z 2016, s. 47.

Mimo solidnych podstaw traktatowych prawu antytrustowemu nie przypisano jednego głównego celu. O ile wcześniej można było mówić o takim celu w odniesieniu do celu integracji¹⁰, a następnie o *consumer welfare*¹¹, to i tak nie wynikało to z żadnego aktu normatywnego, lecz raczej z działalności orzeczniczej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹². Obecnie natomiast w zasadzie daremna byłaby próba wskazania jednego głównego celu unijnego systemu antymonopolowego¹³.

Do reguł konkurencji odwołano się też w Protokole nr 27 w sprawie rynku wewnętrznego i konkurencji (dalej także jako „Protokół”), powstałym w ramach rewizji Traktatów po nieudanej próbie wprowadzenia Konstytucji dla Europy, który został dołączony do Traktatów i stanowi jego immanentną część¹⁴. Na mocy Protokołu Państwa Członkowskie przyznały konkurencji szczególny status, uznając, iż rynek wewnętrzny¹⁵, zdefiniowany w art. 3 TUE¹⁶, również obejmuje system zapewniający niezakłóconą konkurencję, zaś dążąc ku temu, upoważniono Unię do podejmowania w razie konieczności pewnych środków na mocy posta-

¹⁰ Por. Z. Jurczyk, *Kartele w polityce konkurencji Unii Europejskiej*, Warszawa 2012, s. 201.

¹¹ Za ojca tej doktryny uważa się R.H. Borka, *The Antitrust Paradox: A Policy at War with Itself*, New York 1978, s. 7. Niemniej, jak się podnosi, została ona w pewnej mierze źle zrozumiana – L.M. Khan, *Amazon's Antitrust Paradox*, „The Yale Law Journal” 2017/3, s. 720.

¹² Na potrzeby niniejszej monografii przyjmuję, w celu ujednoczenia terminologii, że obecne określenia Komisji Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz wchodzących w jego skład sądów będą używane także w odniesieniu do poprzednio obowiązujących nazw.

¹³ N. Petit, *The Future of the Court of Justice in EU Competition Law* [w:] *The Court of Justice and the Construction of Europe: Analyses and Perspectives on Sixty Years of Case-law*, eds. A. Rosas, E. Levits, Y. Bot, Hague 2013, s. 401.

¹⁴ Choć wyprowadzenie konkurencji poza zasadniczą treść traktatową odbierano nie tyle jako zabieg redakcyjny, co próbę zdeprecjonowania systemu ochrony konkurencji – zob. A. Jurkowska, T. Skoczny, *Wstęp* [w:] *Polityki Unii Europejskiej: polityki sektorów infrastrukturalnych*, Warszawa 2010, s. xxiv–xxv – po kilku latach obowiązywania traktatu lizbońskiego wydaje się, że w procesie budowania prawdziwego jednolitego rynku konkurencja zajmuje należne jej miejsce.

¹⁵ Niezależnie od obecnie przyjętego w traktacie z Lizbony nazewnictwa oraz proweniencji terminologii w tej mierze na kartach niniejszej książki posługiwać się będę zamiennie pojęciami „rynek wewnętrzny”, „rynek wspólny” oraz „rynek jednolity”.

¹⁶ Traktat o Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 389.

Kamil Dobosz – doktor nauk prawnych; radca prawny; kierownik projektu realizowanego w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Diamentowy Grant” w Katedrze Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor niemal 30 artykułów naukowych poświęconych prawu Unii Europejskiej, prawu konkurencji i prawu administracyjnemu.

Monografia jest kompleksowym omówieniem jednego z najważniejszych celów systemu antymonopolowego Unii Europejskiej – jednolitości stosowania unijnego prawa konkurencji. Publikacja uwzględnia zmiany proceduralne oraz ustrojowe objęte projektem tzw. dyrektywy efektywnościowej i dokumentami poprzedzającymi przedstawienie projektu.

W opracowaniu autor omówił m.in.:

- publicznoprawny i prywatnoprawny filar wdrażania unijnych reguł konkurencji, a także normy materialnoprawne, proceduralne oraz ustrojowe,
- zagrożenia wynikające z rozbieżnego orzecznictwa organów i sądów krajowych oraz rozstrzygnięć w obrębie Unii,
- przyczyny odmiennych warunków egzekwowania unijnego prawa konkurencji, a tym samym różnych uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej.

Publikacja będzie szczególnie cenna dla prawników pracujących w kancelariach, sędziów, pracowników administracji i ekonomistów. Zainteresuje także pracowników naukowych, którzy chcą poszerzyć wiedzę dotyczącą unijnego prawa konkurencji.

9788381245760 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8124-576-0

9 788381 245760

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL